

V gozdu.

Oj, Markec, ali si vender prišel! Kako težko sem te pričakovala! Zdaj pa le urno, vže veš —! Kar torbico odloži, pa — No, kaj maješ z glavo, kaj? Ne veš li, kaj si obljubil? Mar sem se zamán toliko veselila? Markec, Markec!“

Tako je pozdravila Angelica ljubega brata, ko je prišel iz šole. In res je odložil Markec torbico, potem pa stopil pred Angelico ter resno dejal: „Hm, kaj zmajem z glavo, praviš? Čuj, Angelica, zato zmajem, ker ne vem, si li izpolnila ti svojo in naj li izpolnim zdaj jaz svojo obljubo. Si li bila pridna in poslušna materi ta čas, kar sem bil jaz v šoli, kakor mi si obljubila, da bodeš, če te vzamem po šoli s seboj na izprehod — v gozd?“

„Oj Markec, bila, bila. — Mati, jelite, da sem zaslužila, da grem z Markcem v gozd, ki je v šoli pridno se učeč takisto zaslužil, da se raduje zdaj krasnega izprehoda?“

In ljubko je prikimala mati, sklonila se k njej in jo poljubila na zlato čelo. „Le pojditá, otroka,“ dejala je, „po pridno prežitem dnevu se prileže na večer izprehod v prosto naravo božjo.“ In še nekaj poukov je jima dala mati, kako naj se vedeta, kdaj naj se vrneta itd. in Markcu, ki še ni ničesar dobil popóldne vrezala je kosec kruha za na pot in Angelici tudi, da-si je vže prej dobila — potem pa ju je izpustila.

Polna srčnega veselja, hitela sta otroka svoj pot. In psiček, ljuba žival, spremljal ju je.

Dobre pol ure so hodili, predno so dospeli v gozd. Psiček, no ta bi bil pač lahko prej prišel tjá, a vedoč, kaj in kakó se spodobi, ni uhajal naprej, še menj ostajal zadaj, marveč bil vedno vštirc svojih mladih znancev.

Angelica ni bila še nikdar poprej v gozdu. Kaj čuda torej, da je kot zamaknena strmela takój pri prvem pogledu v lepo stvarstvo božje? Kako né bi? Pod nogami mehek zelen mah, a okolo nje in nad njo zopet vse zeleno! Ponosna drevesa — oj takih niti na domačem vrtu ni bilo — dvigala so se v nebesa. In sklepajoč drug k drugemu svoje košate veje, napravljala so ljubohladno senčico. In veterc je zibal veje in te so se priklanjale globoko, globoko — komú? Oj, morda so pozdravljale prav Angelico, videč jo prvič v svojej sredi!

„Vidiš, Angelica, vidiš?“ šepetal je Markec.

„Vidim, Markec, vidim,“ rekla je Angelica.

„Lej, to le je smreka, óno bukva, to gáber, óno jelša . . .“ razkazoval je bratec.

„Smreka, bukva, gaber, jelša . . .“ ponavljala je sestrica. „In ti vse to veš, Markec? Oj, Markec, ti si učen!“

In kar je videla Angelica, to še ni bilo vse, kar je čula, to, to polnilo jej je srcece z radostjo. Sladko pesen žgoel je ptičji rod, imejoč svoja gnezda v košatih drevesnih vejah. In le-tí, oj le-tí lepo ubrani, nežnomili glaski segali so deklici v globinó mlade duše. In v priprostem navdušenji je déla bratcu: „Markec, ti znaš plezati; splezaj na drevo pa vzemi ptičje gnezdice z mladimi ptički vred, da je poneseva domóv, zapreva v kletko, da bodo ondu prepevali in vedrili naša srca.“

In kaj menite, kaj jej je odgovoril bratec na to? „Angelica, Angelica,“ dejal je, „kaj si ti želela! Misli si, da bi tebe kdo vzel dragim starišem, pa bi te odvel s seboj ter zaprl —“

„Oj, tiho, tiho, Markee,“ zaihtela je sestra, „vidim, vidim, česa sem hotela. Nežnim ptičicam sem hotela vzeti zlato prostost —“

„Dà, dà, in to, Angelica, ne sme se! Ptičice so ubožice, stvari božje so, kakor mi.“

In šla sta dalje. V ozadji tam je žuborel hladen potoček vijoč se skozi gozdno dobravo večji strugi v naročje. A pred njima se je vrstilo kakor poprej drevo za drevesom, grm za grmom. In povsodi, povsodi so pevale po drevesih drobne ptice, in po tem ali ónem deblu spolznila je zdaj pa zdaj — vitka veverica. Oj veverica! Take živalice vitkega trupla, z dlakavimi čopki na ušesih, dolgim, ométalu podobnim repom, no, take živalice Angelica še svoj živ dan ni videla. Oj, ko bi jo mogla ujeti, kako ljubko bi jej božala mehko dlačico, kako se igrala ž njo! In

vender bi se je morda še bala te spá-čice... Sicer pa Bog védi, bi li ne bilo zopet greh, vzeti tako ljubkej živalici prostost?

In šla sta dalje. Zdajci čuj — glasne sveto tišino moteče: pik, pik, pik...

morda so jej tajnski glaski, katerih še nikdar prej čula ni, povzročili celó nekoliko bojazni, kajti le pogledjte jo, kako se je držala Markca za suknjico! A Markee se ni bal. Kaj še! Na smeh je zgibal usta ter oponašaje štel na prste: jedna, dve, jedna, dve, dve... dve... prav kakor so se čuli oni: pik, pik, pik...

„Kaj pa je to, Markee?“ vprašala ga je slednjič Angelica bojzljivo.

„Hè, ti se bojiš, je-li? Neumnica!“ zavrnil jo je Markee, potem pa začel razlagati. „Lej, Angelica, tako pika žolna. Veš-li, kaj je žolna? Ne, ti ne moreš vedeti tega. A nam so gospod učitelj že mnogo pripovedovali o njej. Poslušaj! Žolno ptico prištevamo k našim domačim plezalcem. Blizu do štiri decimetre je dolga in izvzemži živorudečega temena, skozi in skozi črne barve. Kljun ima raven, dolg, robat; nosnice na njem krijó kratke ščetinice; jezik jej je lahko próžen in na konci z majhnimi kaveljci oborožen. Nogi nosita spredaj dva, zadaj dva prsta s to razliko, da sta prednja dva zraščena, a slednja prosta. Rep je srednje velikosti, trd, klinast, ter služi pri plezanji za opóro. Žoln imamo več vrst: črno,

Kaj pa je to zopet? Psiček je zavihal rep nenaavadno, privzdignil jedno prednjih nog ter nemirno zroč na bližnje drevo vlekel na ušesa óne glaske. Angelica je tudi poslušala, da si kar sôpsti ni upala. In

veliko, srednjo ter malo zeleno žolno. Vse so v naših gozdih domače. Le-tù živeč pa ključjo in pikajo na drevesna debela toliko časa, da napravijo skozi skorjo luknje, iz katerih izvlačijo s svojim suličastim jezikom razne žuželke — hrano svojo. Prav tako v deblih, a navadno v gnjilih deblih dreves iztešó si tudi gnezda. — Takó. Zdaj veš, Angelica, kaj in od kod to pikanje, veš tudi najvažnejše o naši žolni.“

„Oj, Markec, ti si učen!“ pohvalila ga je zopet sestrica. „Da, zdaj vem; vse, vse sem si zapomnila. A na katerem drevesu je žolna, Markec? Rada bi jo videla.“

„Ne vem ravno na katerem. Psiček gleda na prvo tu — a — ahà, lej jo tam gori!“

„Pa res!“ Angelica je videla žolno, o kateri je vedela zdaj toliko, toliko.

In šla sta dalje. In še marsikaj je videla Angelica in Markec jej je povedal še to in óno, česar nikoli prej. In deklica je bila vesela. —

Za tem pa se je nagnilo zlato čisto solnce k zatonu in večerni hlad je zavél po zemlji, sušeč od truda in dela znojna čela zemljanov. Najvišje vrhove gorà je poljubilo še jedenkrat zlato solnce, potem pa se je ločilo.

In Angelica in Markec sta se tudi ločila od lepega gozda. Veselo sta hitela proti ljubemu domu. Markcu so krasile glavo gozdne cvetice, a Angelica je nesla prelep šopek v rokah — dragej materi v spomin. In psiček, ta ljuba živalica, spremljal ju je.

—m—

Volk, medved, mrjasec — lisica in mačka.

(Narodna basen.)

prijateljili so se volk, medved in mrjasec. Prišla je k njim lisica v pohode. Hoteli so jo prestrašiti, ali ona jim jezna odgovori: „Kaj bodete vi strahopetci! Jaz in moj mož se vas vseh treh ne bojiva.“ — „Hà, hà, hà! jaz bi pa res rad videl tvojega moža,“ zasmeje se kosmati strije medved. — „Pravi korenjak mora biti!“ roga se volk. — „Lepa družba,“ pristavi jima ščetinasti prijatelj. — „Dobro, jaz grem po svojega moža, ali gorjé vam!“ vskliknila je lisica in otišla po svojega moža — kuma Muca. Ponosno vzdigne kum Muc svoj rep kakor sabljo v zrak, záviha svoje muštace in hrabro koraka ob strani svoje kumice proti sovražnikom. Volk, ki je stal na straži, naznanil je svojim prijateljem, da se sovražnik približuje in predlagal, da se hitro kam skrijejo, ker se jim bode slabo godilo, če se bodo s takim junakom borili. Prijatelja sta odobrila ta nasvet. Kosmatin spleza na hrast, mrjasec se zarije v listje, a volk se skrije za grm pod hrastom. Ponosno je prikoral maček na bojišče, ki pa je bilo čisto prazno. Vender je kum Muc kmalu ugledal črno stvar, ki se je premikala v listji, — bilo je mrjaščevo uhó, ki je molélo iz listja. Hitro zgrabi Muc s svojimi ostrimi belimi zobci uhó, misleč si, da je miška. Ali zeló se je ustrašil, ko je iz listja skočil mrjasec in jo po gozdu ubral. Ali tudi Muc je skočil na drevo, ker se je prestrašil mrjasca. Pa še huje se je godilo kosmatinu na drevesu. Misleč, da gré maček zdaj nad njega, padel je od strahú s hrasta na volka, ki je v grmu pod hrastom tičal. Takó je kum Muc svojo čast rešil in premagal svoje tri sovražnike: volka, strijca kosmatinea in ščetinarja.

Zapísal J. Barlé.

